

11.

... aneb

Když se mladí neštítí nejhoršího násilí

Zapnete-li si v dnešní době televizi, jste okamžitě doslova zavaleni barvitým obrazem hrubého násilí. Sociologové a psychologové upozorňují na skutečnost, kdy nadměrná prezentace agresivity a násilí vedou zejména u dětí a mládeže k takzvané desenzibilizaci - tedy znečitlivění vůči těmto podnětům. To se projevuje bezcitností, surovostí a agresivitou ne nevýznamné části mladé generace. Není tajemstvím, že kriminologické statistiky vykazují vzrůstající podíl dětí a mladistvých na násilné trestné činnosti, přičemž některé případy šokují svou otrlostí.

Předností zralého věku bývají moudrost a nasbírané životní zkušenosti. Na druhé straně nás mohou opustit fyzické síly a my se stáváme závislími na svém okolí. S vděčností pak přijmeme nabídnutou ruku, která je mnohdy vytržením třeba i ze samoty. Neznamená to však, že můžeme být příliš důvěřiví a neopatrní. Ne vždy totiž za našimi dveřmi stojí ochotní lidé, kteří mají dobré úmysly. Případ, který se stal v srpnu roku devadesátého druhého na Svitavsku je otřesný zejména tím, uvědomíme-li si, že bylo zneužito právě důvěry starého člověka... Pan Bedřich byl ve svých necelých sedmdesáti letech již méně pohyblivý. Vzhledem ke svému stáří a nemoci trávil většinu času nejraději doma. Právě domov považoval právem za své bezpečné zázemí. Žil sám v malém domku. Sousedé mu obstarávali pravidelné nákupy a nosili mu také obědy. Jeho známý pan Stanislav, který navštěvoval starého pána každý den, vypomohl navíc i s úklidem a s hospodářstvím. V té době, blížil se konec léta, však pan Bedřich už druhý den nikomu neotvíral. Když Stanislav odemykal vchodové dveře jeho domku, netušil, že si odnese zážitek, který v něm zůstane do konce života.

Vstoupil dovnitř a prošel až do obývacího pokoje, kde zůstal na prahu stát. Pohled, který se mu v tu chvíli naskytl, ho doslova šokoval. Krvavé kaluže na podlaze a nebyvalý nepořádek napovídaly, že zde došlo k dramatu. Přikrývka i prostěradlo byly strženy z postele, zásuvky prádelníku byly napolo vytažené a všude kolem se válelo rozházené šatstvo. Bezvhládné tělo starého muže, které leželo na zemi vedle gauče, bylo zaházeno matracemi a oděvními svršky. Vyděšený pan Stanislav na nic nečekal a zavolal policii.

Zanedlouho zastavuje před domkem policejní vozidlo, jehož hlídka jako první zajišťuje místo činu. Na místo vraždy současně vyjíždí hradecká „mordparta“ spolu s vyšetřovatelem a soudním lékařem. Začíná rozsáhlé policejní vyšetřování, na jehož začátku je nutné provést důkladné ohledání a celé místo tragédie pečlivě zadokumentovat. Už na první pohled je všem přítomným jasné, že jako nejpravděpodobnější se jeví verze loupežné vraždy. Soudní lékař určuje předběžnou příčinu smrti. O násilí zde není pochyb. Na hlavě a obličeji oběti je možno spatřit množství ran, které svědčí o opakovaných úderech tupým předmětem. Na krku jsou

patrné stopy po škrcení. Vědomí, že objektem vražova útoku se stala osoba tak vysokého věku, vyburcovalo kriminalisty k co největšímu úsilí. Kladivo, které našli poblíž těla oběti, a které si útočník zvolil jako vražednou zbraň, svědčilo o člověku bez jakýchkoliv morálních zábran. Kriminalisté se zaměřili na prověrky osob, s nimiž pan Bedřich přišel v poslední době do styku a získali cenné informace. Někteří lidé ze vsi později vypověděli, že si všimli osob romského etnika, které se několikrát zajímali u starého pána o starožitné hodiny. Výsledkem šetření celého případu bylo zadržení dvojice podezřelých mladíků - dvaadvacetiletého Dušana a osmnáctiletého Ivana a jejich plné doznání.

Poznali se v den vraždy. Společná chuť opatřit si peníze je přivedla na myšlenku někoho vykrást. Dušan navrhl, že okradou jednoho starého pána, který prý vlastní větší obnos peněz a cenné věci. Po ujištění, "že je to tutovka", Ivan souhlasil. Autobusem pak odjeli do nedaleké obce, kde pan Bedřich bydlel. Pomalu došli až k malému domku a zaťukali na vchodové dveře. Stařík jim přišel otevřít a protože Dušana znal, pozval oba dál. V tuto chvíli jistě netušil, že za svou důvěru zaplatí cenou nejvyšší. Když si odešel uvařit čaj, mladíci se rychle domluvili na dalším postupu. Zatímco si Ivan krátce poté vychutnával na toaletě cigaretu, ve vedlejší místnosti se odehrávalo drama. Dušan starce svázal nalezeným provazem a několikrát ho udeřil do obličeje. Kladivem jej poté několika ranami do hlavy na místě usmrtil. Oba mladíci prohledali celý byt a nakonec odcizili pokojové stojací hodiny a nástěnný obraz. Věci pak prodali druhý den ve svitavském starožitnictví za 650 korun.

I přes značné protichůdné výpovědi obžalovaných nebylo pochyb o tom, že se vraždy skutečně dopustili. Duševní stav a motivace jednání obou pachatelů se staly později předmětem zkoumání několika specialistů, kteří se shodli na tom, že jsou za své činy plně odpovědní. Soud později přihlédl zejména k tomu, že pachatelé neváhali použít brutálního násilí proti osobě vysokého věku se slabou fyzickou kondicí a odsoudil je: Dušana ke čtrnácti a Ivana ke dvanácti letům trestu odnětí svobody. Za zmínku stojí, že kriminalisté dodnes s údivem vzpomínají na otázku dívky jednoho z pachatelů této vraždy zda "budou z toho mít soud ...?". Vždyť tato otázka sama vypovídá o naprosto zmatečném morálním a právním cítění některých mladých lidí.